

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КІЦМАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням педагогічної ради

ВСП «КФК ЗВО «ПДУ»

від «28» 02 2025 р. протокол № 5

Введено в дію наказом

ВСП «КФК ЗВО «ПДУ»

від «03» 03 2025 р. № 353

Директор Іван БІЛЯР

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ОВОЧІВНИЦТВО ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ»

підготовки фахового молодшого бакалавра

за освітньо-професійною програмою

«ВИРОБНИЦТВО ТА ПЕРЕРОБКА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА»

2025 рік

Укладачі:

Наталія КУРИЛЮК, викладач агрономічних дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»

Валентина ПЕТРАКОВИЧ, викладач агрономічних дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», викладач-методист

Василь СЕМЕНЮК, викладач агрономічних дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»

Розглянуто та схвалено

цикловою комісією агрономічних та землевпорядних дисциплін

Протокол № 7 від «07» 02. 2025 року

Голова циклової комісії Ганна АНТОЩУК

Погоджено

методичною радою

Протокол № 4 від «24» 02. 2025 року

Голова методичної ради Світлана СЛОБОДЯН

Пояснювальна записка

Предметом вивчення освітнього компонента «Агромтеорологія» є вивчення ботаніко-біологічні особливості і технології вирощування овочевих культур і продукції в умовах закритого ґрунту з метою отримання якісної розсади і високої урожайності екологічно безпечних плодів овочевих культур.

Міждисциплінарні зв'язки: “Ботаніка”, “Фізіологія рослин”, “Землеробство”, “Ґрунтознавство”, “Агрохімія”, “Насінництво і селекція”, “Захист рослин”, “Технологія зберігання і переробка продукції рослинництва”, “Механізація та автоматизація сільськогосподарського виробництва”, а також ця дисципліна тісно пов'язана з економічними дисциплінами.

Для кращого засвоєння матеріалу викладач повинен використовувати різноманітні форми і методи навчання: заняття на виробництві, заняття-екскурсії, рольові ігри, семінарські заняття, інноваційні технології, наочні посібники (гербарний, сноповий та насінневий матеріал, живі рослини, схеми, комплекти таблиць, плакати, муляжі, навчальні відеофільми, презентації, моделі-аплікації).

Структура освітнього компонента є орієнтовною. Під час складання робочих навчальних програм викладачі можуть вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст навчального матеріалу та розділ навчальних годин за темами в межах бюджету часу, відведеному навчальним планом на вивчення освітнього компоненту. Внесені зміни та доповнення мають бути обговорені на засіданні циклової комісії і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

Програма освітнього компонента складається з таких розділів:

1. Ґрунтова культура
2. Гідропонний метод вирощування овочевих культур
3. Метод розсади в овочівництві
4. Профілактичні роботи і захист рослин у спорудах закритого ґрунту
5. Технологія вирощування огірка у зимових теплицях
6. Технологія вирощування помідора у плівкових теплицях
7. Технологія вирощування плодів перцю і баклажана у плівкових теплицях
8. Технологія вирощування зеленних овочів в умовах закритого ґрунту

1. Мета та завдання вивчення освітнього компонента

Метою викладання освітнього компоненту “Овочівництво закритого ґрунту” є здатність розв'язувати складні задачі і проблеми з овочівництва закритого ґрунту майбутнім фахівцем, у якого формуються глибокі теоретичні знання та набуваються практичні навички з біології овочевих рослин у закритому ґрунті, створення мікроклімату у спорудах та методи його підтримання, з технології вирощування овочевих культур в умовах закритого ґрунту.

Для якісного опанування дисципліни необхідне попереднє ґрунтовне засвоєння інформації з фізіології, біохімії, генетики, селекції, біоенергетики рослин, мікробіології, біотехнології, а також ентомології і фітопатології.

2. Очікувані результати навчання

Відповідно до Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 201 Агрономія освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30.06.2021 р. № 743 у результаті вивчення освітнього компонента «Овочівництво закритого ґрунту» здобувач освіти повинен володіти такими предметними компетентностями:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності: Знання та розуміння предметної області та розуміння професії. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

- здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин).
- здатність використовувати навички для вирощування посадкового матеріалу плодкових, ягідних культур і винограду, розмноження овочебаштанних рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів.
- здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузі садівництва та виноградарства. ФК09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

знати:

сучасні культивацийні споруди та альтернативні способи їх обігріву;

- сучасні технології вирощування овочів та грибів у закритому ґрунті;
- передову агротехніку та технологію виконання робіт на механізованих агрегатах під час висівання та садіння овочів сівалками, саджалками та розсадосадильними машинами, обприскування та обпилення овочевих культур тощо;
- методи регулювання мікроклімату, водоспоживання і живлення у закритому ґрунті;
- тепличні ґрунти та основні компоненти ґрунтосумішок, які використовуються в культивацийних спорудах.

вміти:

- раціонально використовувати площі закритого ґрунту, готувати теплиці та інші споруди закритого ґрунту до експлуатації;
- забезпечити площі культивацийних споруд необхідною кількістю якісної розсади;
- виконувати роботи з догляду і захисту за овочевими культурами від шкідників та хвороб;
- дотримуватися правил і норм охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

3. Структура освітнього компонента

№ з /п	Назва розділу, теми програми	Обсяг годин				
		всього	у тому числі			
			лекційні	практичні	лабораторні	навчальна практика
1	2	3	4	5	6	7
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА						
1	Грунтова культура	11	2	2		7
2	Гідропонний метод вирощування овочевих культур	11	2	2		7
3	Температурний режим ґрунту і повітря	11	2	2		7
4	Метод розсади в овочівництві	11	2	2		7
5	Профілактичні роботи і захист рослин у спорудах закритого ґрунту	11	2	2		8
6	Технологія вирощування огірка у зимових теплицях	11	2	2		8
7	Технологія вирощування помідора у плівкових теплицях	11	2	2		8
8	Технологія вирощування плодів перцю і баклажана у плівкових теплицях	11	2	-		8
	По дисципліні	90	16	14		60
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА						
	<i>По навчальній практиці</i>					
КУРСОВА РОБОТА						
	<i>РАЗОМПО ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТУ</i>					

4. Зміст освітнього компонента

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Тема 1. Грунтова культура

Вимоги до тепличних ґрунтів. Класифікація тепличних ґрунтів. Компоненти ґрунтових сумішей. Ґрунтові суміші для вирощування овочевих культур та виготовлення торфоперегнійних горшечків. Догляд за ґрунтом у теплиці.

Практичне заняття

Особливості влаштування різних видів утепленого ґрунту

Тема 2. Гідропонний метод вирощування овочевих культур

Методи гідропоніки. Субстрати для вирощування рослин методом гравійної культури. Подовження строків використання субстратів. Поживні розчини для гравійної культури та їх коригування. Субстрати для малооб'ємної технології вирощування овочевих культур.

Практичне заняття

Будова парників та системи їх обігріву

Тема 3. Метод розсади в овочівництві

Значення методу розсади. Способи вирощування розсади. Значення та способи пікірування сіянців. Вік розсади та площа живлення. Вирощування розсади в горщечках і касетах. Підготовка і висаджування розсади у відкритий ґрунт. Особливості вирощування розсади для закритого ґрунту. Промислове вирощування розсади.

Практичне заняття

Температурний режим в закритому ґрунті та методи його регулювання

Тема 4. Профілактичні роботи і захист рослин у спорудах закритого ґрунту

Шкідники овочевих культур. Хвороби овочевих культур. Заходи боротьби з шкідниками і хворобами овочевих культур в закритому ґрунті.

Практичне заняття

Регулювання водного режиму в закритому ґрунті

Тема 5. Технологія вирощування огірка у зимових теплицях

Вирощування розсади огірка. Підготовка теплиці. Висадка розсади та догляд за рослинами. Режим мікроклімату для огірків. Режим живлення для огірків. Формування рослин огірка. Збирання. Формування рослин огірка. Збирання. Особливості перехідної культури.

Практичне заняття

Вирощування розсади овочевих рослин

Тема 6. Технологія вирощування помідора у плівкових теплицях

Сорти і гібриди помідорів для плівкових теплиць. Вирощування розсади помідорів. Висадка розсади та догляд за рослинами.

Практичне заняття

Способи вирощування овочевих рослин у теплицях

Тема 7. Технологія вирощування плодів перцю і баклажана у плівкових теплицях

Сорти і гібриди перцю та баклажанів для плівкових теплиць. Підготовка теплиці. Вирощування розсади перцю та баклажанів. Висадка розсади та догляд за рослинами.

Практичне заняття

Системи захисту овочевих рослин в закритому ґрунті

Тема 8. Технологія вирощування зеленних овочів в умовах закритого ґрунту

Технологія вирощування салату посівного. Технологія вирощування петрушки. Технологія вирощування кропу.

Самостійна робота

Основним завданням закладів фахової передвищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства є формування творчої особистості, спеціаліста, здатного до самостійного підвищення фахового рівня, самоосвіти, креативності, інноваційної діяльності. Але вирішення цього завдання неможливе, якщо в освітньому процесі існуватиме лише передача знань від викладача до здобувача освіти. Щоб залучити здобувача освіти до активного здобуття знань, неocenенною є роль самостійної роботи.

В орієнтовній структурі освітнього компоненту до кожного розділу вказано кількість годин, відведена на самостійне вивчення. Самі ж теми самостійного вивчення визначає викладач, що забезпечуватиме його творче ставлення до праці, надасть можливість розвивати педагогічно

доцільну лінію співпраці та перетворити дисципліну на засіб формування всебічно розвиненої особистості здобувача освіти.

Визначені теми самостійного вивчення повинні бути відображені в робочій навчальній програмі, розглянуті на засіданні циклової комісії та затверджені заступником директора з навчальної роботи.

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики (оцінювання та демонстрування результатів навчання) є: Усне опитування на заняттях; письмові завдання; самостійні роботи; тестування; екзамен.

6. Критерії оцінювання навчальних досягнень

«Відмінно» - оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом;

«Добре» - оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усіх відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів;

«Задовільно» - оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки;

«Незадовільно» - оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

7. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Базова

1. Лихацький В.І. Улянич О.І., Гордій М.В., Ковтунюк З.І., Слободяник Г.Я., Щетина С.В., Тернавський А.Г., Накльока О.П., Кецкало В.В. Овочівництво (практикум). Вінниця: Т.Д. Едельвейс, 2012. 457 с.
2. Вдовенко С.А. Овочівництво захищеного ґрунту. Практикум: Навч. посіб./С.А. Вдовенко, В.М. Чернецький, О.І. Улянич та ін. – Вінниця.- 2017.- 136с.
3. Іваненко П.П., Приліпка О.В. Закритий ґрунт. К.: Урожай, 2001. 356 с
4. Белогубова Е.Н., Васильев А.М., Гіль А.С., Пашковский А.И. и др. Современное овощеводство закрытого и открытого ґрунта. Киев: Киевская правда, 2013. 527 с.
5. Приліпка О.В. Тепличне овочівництво. Київ: Урожай, 2002. 255 с.
6. Улянич О.І. Зеленні і приносмакові овочеві культури. Київ: Дія, 2006. 186 с.
7. Гіль Л.С. Сучасні технології овочівництва закритого і відкритого ґрунту. Ч. 1. Закритий ґрунт. Навчальний посібник /Л.С. Гіль, А.І. Пашковський, Л.Т. Сулима. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 367 с.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-довідкова система "Сорт" [Електронний ресурс] режим доступу: <http://sort.sops.gov.ua/search/search>
2. Інформаційно-довідкова система "Реєстр сортів" [Електронний ресурс] режим доступу: <http://service.ukragroexpert.com.ua/>
3. Український Інститут Експертизи Сортів Рослин [Електронний ресурс] режим доступу: <https://sops.gov.ua>
4. Інститут овочівництва і баштанництва НААН [Електронний ресурс] режим доступу: <http://www.ovoch.com/index.html>
5. Журнал "Сортовивчення та охорона прав на сорти рослин" [Електронний ресурс] режим доступу: <http://journal.sops.gov.ua/>